

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Explicatur illud (tenius probabilitas.)

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

esse à Sede Apost. tanquam improbabilem. At Tamburinus caute loquitur, ne latum ac ad uno Doctore, sive iuniorē, sive antiquiorē dicitur al qua opinio probabilis, censet illam putandam esse probabilem; sed ut sit probabilis, accedere debent multa additamenta, quæ breviter sic enumerat.

TAMB. Num. 5. Tunc solum puto (ait l. c. n. 5.) sufficere unum, tamen si contra innumeros Doctores is doceat, quando idem est DOCTVS, rem EX PROFESSO tractat, firmiterque RATIONEM pro se habet (nota id,) Nec apparet contrarium aliquod convincens. Ita Azor. Vsq. & alij.

8. De hac unius auctoritate vide omnino, quæ docet Lezana, alijs multis Doctotibus, hanc doctrinam confirmans, conf. 48.

Explicatur illud (Tenuis probabilitas.)

9. Cur denique, Baroni, oculos non admovisti ad illud modo allatum à me num. 3. meo quod Tamburinus addit (ut explicabitur mox num. 11. sine) qui certe locus erat omnino videndus; & maxime notandus à Theologo: nam omnem invidiam averit à legitimis propugnatoribus probabilitatum. Hi enim eam probabilitatem ad nostras actiones dirigendas sufficere docent, ut colligere poteris ex Suario de Penitentia disput. 22. sect. 9.) quæ omnino constat, & nullo modo ab opposita parte deiciatur, Ecce locum Tamburini.

10. TAMB. Num. 11. Atque hæc ratio (ait l. c. n. 11. sine) allatam doctrinam probat, etiam si altera pars sit probabilior, modo maior probabilitas alterius dictæ partis non sit tanta, ut deiciat à probabilitate illam oppositam, quia tunc contraria iam probabilitate, non est mirum, si inclinari ad assentiendum illi oppositæ nequeat prudenter intellectus.

11. Ex quibus, & ex toto contextu apparet, germanam doctrinam nostri Authoris sanam esse, nec Baronij censuræ subdendam. Id quod item melius cognosces, Lector mox n. 16. & item quando legeris illa, quæ afferam de hac tenuitate c. 20. & 23. Quæ autem sint illa, quæ deiciant, vel non deiciant probabilitatem oppositam, cordate persequitur Tamburinus n. 12. suo, qui immediate sequitur ad præcitatum n. 11.

12. Antequam vero ad reliqua progrediar, iuvet audire aliquos Doctores ad pleniorē prædictorum cognitionem. Verum moneo, tum hos, tum alios, quos infra per alias occasiones produxero, non ideo à me illos afferri, quasi præceptor meus in illorum verba omnia iuraverit; sed solum, ut cognoscatur doctrinæ punctum, de quo ibi disputatur, non esse adeo singulare, ut unus Tamburinus de povitate notetur. Id quod si iterum, iterumque moncho, ne te tædeat, Lector, hanc enim notam nimis sæpè obicit, acrem tamen semper verberans, adversarius noster. Iam Pasqualigus decis. 20. sic habet.

Anquis possit sequi opinionem, quæ habet minimum gradum probabilitatis?

13. PASQUAL. Tradunt duos casus Doctores, &c. At licitum est eam sequi, tenet Bressius, de conf. c. 7. n. 77. quæ sententia mihi magis placet, & puto, si rectè consideretur, non habere difficultatem.

14. Licet enim opinio habeat minimum gradum probabilitatis, adhuc tamen illum habet, & verè probabilis est, si cui si in pariete sit minimus gradus albedinis, adhuc verè paries albus est, & si in anima sit minimus gradus gratiæ, verè sancta est, & insula: Ego verè, & secundum rectam rationem possumus eam iura conscientia sequi, quia possumus eam amplecti, ut probabilem; Atque adeo, ut rectam mensuram humanæ operationis. Opinio namque probabilis non facit, quod operatio sit honesta, quia habeat tantam vel tantam probabilitatem, sed quia probabilis est, atque adeo id præstat ratione probabilitatis secundum speciem.

15. Atque hoc habet locum, etiam si opinio, quæ habet minimum gradum probabilitatis, concurrat cum opinione probabilissima, quæ adhuc in comparatione illius tenet suam centem probabilitatem, ratione cuius adhuc est secundum rectam rationem, atque adeo etiam operatio ipsam mensurata.

16. Hoc postremum sic absolute dictum noster Tamburinus non recipit, nam requirit semper illam super dictam exceptionem, hoc est, (modo à probabilitate maiore opposita partis non deiciatur.) Id quod ipse explicare consueverat exemplo candelæ, vel stellæ, quæcumque sit, si effertur coram Sole, statim elanguet, ita cum sententia tenuis in probabilitate, si opponatur probabilitati magnæ, statim suam vim ita amittit, ut ne unquam quidem probabilitatis noscat amplius in illa.

17. Atque hic per hanc occasionem duo diligenter nota. Primo (quod modo dixi, meo, 12.) multa, tum in hæcenus allatis, tum deinceps afferendis Authoribus in hoc meo Opusculo, non recipi à Tamburino, & ne tamen proferri pro ea dumtaxat doctrina, quæ cum ipso convenit.

18. Secundo nota, me scire ab adversariis probabiliter plura perinde negari in Tamburino, ac in alijs: nam propterea moneo lectorem, ut ex his, quæ alio, illa solum pro modo recipiat, quæ ad rem nostram, hoc est ad defensionem germanæ doctrinæ nostri Authoris confirmandam faciunt. Cæterum non deest alijs, qui universalem propugnationem legitimarum probabilitatum molientur.

Explicatur magis illud (Instante morte)

19. Illud de (instante morte) quod admirationem ab indocta plebe, si ea instruat, amovet operæpretum est stabilire rationibus, & Doctotibus, (nec vero insuitis) Audiatur ergo nunc solum duos, ne tertium lectoribus, Ioan. Sancium, & Pasqualigum, nam alios habebis infra c. 25. à n. 16. meo.

JO. SANCH. d. 19. n. 8. Opinio, quæ in salute steterit reddit conscientiam ad operandum, vel non, tuam quæ reddit in articulo mortis, cum in utroque tempore æqualiter constringatur homo Deum non offendere, Tum quia, ut dicemus d. 42. n. 12. inter opinionem in conscientia securam, revera una non est securior altera quoad probabilitatem. Nam supposito, quod iuxta quamlibet, minus committit peccatum, non magis securus erit operans ex una, quam ex alia opinione, cum nulla deus maior securitas, quam non peccare, ut dicemus latius d. 44. n. 12. tum quia ut dicemus latius d. 44. n. 1. quoties sit cooperatio unius opinionis probabilis ad alteram probabilem, liberum est cuique minus probabilem petari ob rationem in alio elam, &c.

20. Hoc ultimum non usquequaque recipit Tamburinus, ut simile non recepit modo num. meo 16. Sol audianus Pasqualigus ex nobilissimo ordine Theatinarum decis. 27.

An etiam tempore mortis liceat sequi opinionem minus probabilem, relicta probabiliore.

21. Pasqual. Respondeo affirmative cum Ioan. Sancti. In selectis dis. 19. n. 8. quia non magis tenemur fugere tempore mortis offensam Dei, quam quocumque alio tempore. Unde si in alio tempore possumus sequi aliquæ periculo offensæ Dei opinionem minus probabilem, poterimus etiam tempore mortis: quia sola obligatio vitandi offensam Dei, potest facere, quod non possumus sequi.

22. Deinde militat eadem ratio tempore mortis, qua militat reliquo tempore; ideo enim possumus sequi opinionem minus probabilem, quia est conformis regulari rectæ rationis; in hoc enim consistit probabilitas, & adeo eam sequendo, honestè operamur: seu cum conformemur ad rectam rationem; hoc autem semper est licitum, cum ex genere